

KANGURU BAKIMI TEN TENE TEMAS

YONCA A

Kanguru bakımı Ten tene temas NEDİR?

Tanım

- Bebeğin sadece bezi ve beresi var
- Anne-babanın çıplak göğsüne konacak
- Bebek yüzükoyun, baş yukarda olacak
- Bebeğin sırtına battaniye veya örtü örtülecek

Kanguru bakımı

Ten tene temas için uygun bebekler

- ◉ Stabil prematüre
- ◉ Kilo sınırlaması yok
- ◉ Solunum durumu stabil
 - > Nadir apne bradikardi
 - > Oksijen alması kabul edilebilir
 - > Stabil nazal CPAP
 - > Stabil ventilatörde
 - > PICC
 - > Umbilikal ven kateter kabul
 - > Umbilikal arter doktora danış

Kanguru bakımı sırasında

Sürekli
Kalp

Volunum ve

Oksimetri

monitörizasyonu

Nabız oksimetri izlemi
stabilse yeniden
monitör gerekmez

Önceden monitörize
değilse başlanmaz

Kanguru ve ten tene temas beslenme ilişkisi

Kanguru ve ten tene temas

beslenme öncesi

beslenme sırasında

beslenme sonrasında

uygulanabilir

Stabil bebek mi? Yok mu? İstemek?

- Solunumla ilgili destek gereğinin sık sık değişmemesi
- Vital bulguların normal sınırlarda olması, ya da Dolaşım desteği almaması ya da
- Düşük doz dopamin alıyor olması, ya da
- Vital bulguların bebeğe dokunmakla Sık doz değişikliği gerekmemesi
- değişmemesi, veya hafif bir oksijen saturasyon değişikliği olması

- Anne önünü açık giysi giyer
- Emzirilecekse iç çamaşırı çıkarabilir
- Baba ise önden açık gömlek giyer
- Bebeğe bez ve bere takılır.
- Bebek yüzü anne cildine dönük dik veya anne göğsünü çaprazlayarak yerleştirilir.

- Bebeğin üzerine battaniye örtülebilir.
- Anne-babanın giysisi ile bebek örtülebilir
- Özel hayata saygı gösterilir, paravan veya ayrı odada uygulanır
- Küvözden çıkınca ve geri konunce derecesi alınır. <1000gr ise sürekli cilt probu ile ısı izlemi yapılır
- 30-60 dak günde bir kez ile başlanır. Bebeğin toleransına göre artırılır.
- Kayıtlar tutulur

- Vücut ısısı izlemi (işlem öncesi – sonrası)
- Herhangi bir yan etki, soğuk stresi
- Aile ile iletişim

Kanguru anne bakımı tipleri

Her bebeğe uygulanabilir

- ◉ Kanguru pozisyonu-anne ile bebek ten tene temasta
- ◉ Kanguru beslenme-erken ve tek başına anne sütü
- ◉ Kanguru taşıma-anne ile bebeğin hiç ayrılmaması

TOPLUM İÇİN

- ⦿ Mortalite ve morbidite azalır
- ⦿ Hastane ilişkili harcamaları azaltır
- ⦿ Postnatal vizitlerde aile eğitimi fırsatı artar

KANGURU BAKIMI APNE

- Randomize klinik çalışmalar
- Kanguru bakımı ile küvöz bakımı karşılaştırıldığında apne ataklarının sayısında değişiklik saptanmamıştır.
- Hadeed ve ark, kanguru bakımının 3. Saatinde apne ataklarında % 75 azalma bildirmişlerdir.
- Bohnhorst ve ark , hava yolu tıkanıklığını kontrol etmeden yaptıkları çalışmada apne ataklarının arttığını öne sürmüşlerdir.
- Hava yolu açıklığı kontrol edilerek tekrarlanan çalışmalarında ise izole apne atağında değişiklik yokken, desaturasyonlarla birlikte görülen apne sayısında artış saptamışlardır

KANGURU BAKIMI APNE

- ◉ Kanguru bakımı sırasında emzirilen bebeklerde hiç apne görülmediği gösterilmiştir.
- ◉ A düzeyi kanıt; apne atak sayısında değişiklik yok
- ◉ B kanıt düzeyi veriler: apne azalır
- ◉ Apnelerin çoğunun indeterminate uykuda veya uykudan uyanırken olduğu saptanmış
- ◉ Kanguru bakımı ise indeterminate uykuyu dışlar ve uyanmayı en aza indirerek apne sıklığını azaltıyor olabilir

Kanguru bakımı

- Yenidoğanda özellikle prematüre bebekleri anne veya babası ile doğrudan ten tene temas ettirmeye dayanan bir tekniktir.
- Günde birkaç saat ile sınırlanır.
- Bebeğin tıbbi durumu iyileşip stabilleştikçe süre uzatılabilir.
- Fizyolojik ve psikolojik bir sıcaklık ve bağlanma sağlar

Kanguru bakımı

Emzirme

- Beslenme için de iyi bir öncü basamaktır.
- Anne babanın sabit cilt sıcaklığı bebeğin küvözden daha iyi bir şekilde bebeğin ısı kontrolüne yardımcı olur. Ayrıca emzirmeye geçiş ve başlamak için de iyi bir başlangıçtır.

İlk uygulama

Kanguru bakımı

- 1978 de Kolombiya (Bogota)
- Hemşire ve bakım olanakları yetersiz olunca çözüm için kullanılmış. Düşük doğum ağırlıklı bebekleri sıcak tutmak ve emzirmek için anneleriyle sürekli ten tene temasta tutulmuşlar. Küvözlerin ve hemşirelerin daha uygun kullanımını sağlamış . Ayrıca daha erken taburculuğa neden olmuş. Yaşam oranlarının artırmış ve hastane enfeksiyon riskini, ağır hastalık sayısını, solunum yolu enfeksiyon sıklığını

Kanguru bakımına engel olmayanlar

- ◉ Kardiyopulmoner monitörizasyon
- ◉ Nabız oksimetri
- ◉ Oksijen destek tedavisi
- ◉ Nazal ventilasyon (CPAP)
- ◉ IV infüzyon
- ◉ Monitörizasyon

TEKNİK

TİPİK KANGURU BAKIMI

- **Bebek sadece bez bağlıdır**
- **Annesinin bir giysi giymiş çıplak göğsüne, bebek başı yukarda olacak şekilde, apneye sebep olmayacak şekilde hafif ekstansiyonda yerleştirilir.**
- **Anne hastane gömleği veya önden açık bir gömlek giyer. Giysi bebeği hafif fleksiyona getirecek şekilde bebeğe sarılıp bağlanır. Bu bağlanma annenin nefes almasına ve göğüs hareketlerinin bebeğin solunumunu uyarmasına yetecek kadar sıkı olmalıdır.**

ZAMANLAMA

- ◉ Doğum sonrası ilk 2 saatte başlanan kanguru bakımı başarılı bir emzirme için de en uygun zamanlamadır.
- ◉ En kısa zamanda annenin teni ile çıplak olarak bebeği temas ettirmek teşvik edilmektedir.
- ◉ Prematüreler için bebeğin genel durumuna göre değişerek doğum sonrasında hemen, günler, haftalar için de başlanabilir.

YARARLARI

- ◉ Prematüreler ve düşük doğum ağırlıklı bebekler için bir çok yararı var:
- ◉ Vücut ısısı, kalp hızı, solunum sayısı daha normal olmaktadır
- ◉ Daha iyi kilo almaktadır
- ◉ Daha az hastane enfeksiyonu riski vardır
- ◉ Solunum yolu hastalıkları daha az görülür

Uzun vadede kanguru bakımı verilen prematüreler

- ⦿ Daha iyi bilişsel gelişim gösterirler,
- ⦿ Stres düzeyleri daha düşüktür.
- ⦿ Ağrı yanıtları daha azalmış
- ⦿ Daha normal büyüme
- ⦿ Motor gelişime olumlu etki

HASTANELER İÇİN

- ⦿ Hastane yatış süresi kısalır
- ⦿ Pahalı tedavi teknolojilerinin kullanımı azalır
- ⦿ Ailenin bakıma katkısı artar
- ⦿ Anne baba eğitim fırsatı artar
- ⦿ Sağlık harcamalarının daha iyi kullanılması sağlanır

- ◉ Fizyolojik, davranışsal, gelişimsel ve psikososyal etkileri
- ◉ >30 hf prematüre
- ◉ Çalışmalar
- ◉ Kanguru bakımı öncesi, sırası ve sonrası etkiler değerlendirilmiş
- ◉ Fizyolojik etkiler
- ◉ Çoğu fizyolojik sonuçlara göre yararlı bulunmuş

- Anneye gebeliğini tamamlama duygusu verir
- Doğal anne-babalık rolüne daha erken geçmeye olanak sağlar
- Prematürede ısı dengesinin sağlanmasında etkilidir
- Apne ve periyodik solunum ataklarını azaltır
- Bebekteki yoğun bakımın olumsuz etkisini en az düzeye indirir
- Erken taburculuğa zemin hazırlar

Kalp hızı bakımından

- ◉ Değişiklik yok
- ◉ veya
- ◉ Küvözde olduğundan farklı
- ◉ Kanguru bakımı sırasında 5-10 atım/dak artmış
- ◉ Başını yukarı çevirmekle başta nabız yükselmesi
- ◉ Sonra ısınmaya bağlı
- ◉ Kanguru bakımının ikinci saatinde birinci saatten daha çok yükseliri
- ◉ Topuk kanı alınırken kangurudayken (8-10 atım/dak) küvözdekinden (36-38 /dak) daha az yükselir

- Ventilatördeki bebeği kanguruya alırken veya çıkarırken kalp hızı yükselir
- 23 çalışmanın meta-analizi:
- Stabil pretermde ise küvöz içi ve kanguru bakımı ve geri küvöz arasında kalp hızı bakımından fark saptanmamış.
- <100/dak bradikardi veya bazal kalp hızından >%33 düşüş nadirdir
- Kanguru bakımı
- Hatta bradikardik olayları, atakları azaltan bir yöntemdir.
- Tek bir çalışmada <120/dak bradikardik olay kanguruda hiç tanımlanmamış, küvözde bir çok kez görülmüş

SOLUNUM HIZI

- ◉ Kangurudayken küvöze göre fark görülmemiş
- ◉ veya
- ◉ 10/dak ya kadar solunum hızı artışı görülmüş

Meta-analiz; 30 hf ve üstü postmenstrüel yaş preterm bebeklerde

- ◉ 5 soluk/dak solunum değişikliği ve
- ◉ 10 atım/dak kalp hızı artışı görülmüş

Cochrane meta-analiz : Kanguru bakımı sırasında küvözdekine göre daha düşük solunum sayısı görülmektedir.

ÖZET

- Kanguru bakımı sırasında kalp ve solunum hızı değişiklikleri kabu edilebilir sınırlardadır ve kangurudayken küvözden daha stabildir .A düzeyi kanıt

OKSİJEN SATURASYONU

- Oksijen saturasyonu kangurudayken küvöze göre % 2-3 artar

Kilo alımına, baş çevresi ve boya etkisi

- ◉ Daha iyi kilo alır
- ◉ İkizler ?
- ◉ Çok aşırı pretermli?
- ◉ C düzey kanıt (daha randomize kontrollü geniş serilere ihtiyaç var)

- ◉ Baş çevresi ve boy için
- ◉ B düzey kanıt (önerilir)

Hipoglisemi

- ◉ Daha az
- ◉ C düzeyi kanıt

KANIT DEĞERLENDİRME

- A, Kuvvetle önerilir
- B, Önerilir
- C, Bulgular ağırlıklı olarak desteklemektedir
- D, Kısıtlı veri
- E, Etkinlik saptanmamıştır

Uyku

- ◉ Kanguru uykuya geçişi kolaylaştırır
- ◉ A düzey kanıt
- ◉ Optimal uyuma sağlar
- ◉ Uyuma gelişimi paralelinde beyin gelişimi üzerine iyi etkileri kanıtlanmış

Anne baba davranışı tatmin

- ◎ Yararlı
- ◎ Anneler için A düzey kanıt
- ◎ Babalar için C düzey kanıt